

PROGRAMA DE FORMACIÓ D'ESPECIALISTES EN OBSTETRICIA I GINECOLOGÍA

Adaptada del *Programa de formación de especialistas en Obstetricia y Ginecología* de la Comisión Nacional de Obstetricia y Ginecología. Any 2008.

Denominació oficial: Obstetrícia y Ginecologia

Durada: 4 anys.

Llicenciatura: Medicina

Definició

Cal considerar actualment l'especialitat d'Obstetrícia i Ginecologia com una especialitat de contingut extens i divers que inclou:

- La fisiologia de la gestació, part i puerperi, així com la seva patologia i el seu tractament.
- La fisiologia, patologia i tractament corresponent als òrgans que constitueixen el tracte genital femení i la mama.
- Els fenòmens fisiològics i patològics de la reproducció humana i el seu tractament.
- Els aspectes preventius, psíquics i socials que necessàriament es relacionen amb els apartats anteriors

Objectius generals de la formació

Objectiu primari: Oferir les línies d'aprenentatge per a obtenir especialistes que disposin de les competències necessàries per a l'exercici de l'especialitat. Això implica facilitar l'adquisició dels coneixements, les habilitats i les actituds que el capacitin per a l'assistència de la dona durant la gestació, el part i el puerperi, diagnosticar i tractar els problemes ginecològics de la dona, promocionar la seva salut reproductiva i diagnosticar i tractar els problemes d'infertilitat.

Objectius secundaris: Obtenir especialistes amb capacitat de mantenir una actitud permanent d'aprenentatge i formació continua, capaços de desenvolupar projectes d'investigació i d'assumir amb responsabilitat la gestió adequada dels recursos que la societat posa al seu abast.

Actituds

Generals

- Considerar que la pacient és la protagonista de l'acte mèdic.
- Considerar que s'atén a persones amb determinats problemes i creences, sense oblidar el seu context familiar.
- Ser conscient de que es té una alta responsabilitat social respecte a l'ús eficient dels recursos sanitaris.
- Ser conscient que l'ús inadequat d'un recurs sanitari representa un risc d'iatrogènia
- Afavorir l'equitat en l'accés als serveis de salut.
- Tenir un compromís de millora contínua, mantenint al dia els seus coneixements, habilitats i actituds professionals.
- Tenir un compromís amb la pròpia especialitat i amb la formació de nous professionals.
- Ser conscient de la importància de l'autoexigència en la formació professional.
- Ser conscient del valor del tutor en la formació del resident.
- Ser conscient de que la investigació és fonamental dins la pràctica professional.
- Vetllar per un funcionament del sistema sanitari d'excel·lència.
- Ser conscient de la importància de l'autoexigència en la formació
- Mantenir una actitud ètica envers els pacients i la societat, així com en les seves relacions laborals.
- Mantenir una actitud ètica amb la indústria farmacèutica.
- Respecte per l'autonomia del pacient. Assegurar el seu dret a la intimitat i confidencialitat.
- Respectar el principi de no – maleficència per davant al de beneficència.

- Evitar que els interessos particulars s'anteposin a les necessitats de la població que atén.

Envers a la relació metge – pacient

- Ser conscient de la necessitat d'establir, mantenir i concloure una relació assistencial adequada.
- Acordar amb la pacient l'acció més apropiada per a cada problema.
- Informar i educar segons les necessitats de la pacient.
- Ser conscient que cal utilitzar el temps i els recursos adequadament.
- Assegurar-se que la pacient i/o la seva família comprenen el problema de salut, així com el procés i els estudis recomanats.
- Assegurar que entenen el pla terapèutic i promoure la disposició a acceptar-lo.
- Guarir el patiment físic i psicològic de la pacient i la seva família.
- Connectar amb la pacient i la seva família:
 - Saludant cordialment i dirigint-se pel seu nom.
 - Demostrant interès i respecte.
 - Mostrant un comportament no verbal adequat (contacte visual-facial, postura,...)
 - Acceptant les opinions de la pacient i la seva família sense emetre judicis de valor.
 - Mostrant empatia i oferint recolzament.
 - Tractant amb sensibilitat els temes conflictius, els motius de patiment i l'exploració física.
- Acompanyar adequadament l'exploració física
 - Demanar permís. Explicar el que es farà i els motius.
 - Compartir amb la pacient les troballes.
- Arribar a un acord amb la pacient i/o la seva família sobre la naturalesa del problema, la informació i el pla d'actuació
 - Facilitar el diàleg bidireccional.
 - Implicant la pacient en la presa de decisions.
- Permetre la comunicació tant d'informació com de pensament i emocions en el tracte amb la pacients i/o els seus familiars.
- Mostrar respecte cap a l'autonomia i individualitat de la pacient.

- Disposició a treballar amb pacients de diferents races, cultures i estrats socials.

Envers al raonament clínic

- Considerar la incertesa com inherent al procés de presa de decisions.
- Considerar l'examen clínic com eina més eficaç que les proves complementàries en el procés diagnòstic.
- Reconèixer els límits de la competència i responsabilitat personal, identificant les situacions clíniques que requereixen ésser consultades o derivades.
- Considerar els errors en la formació d'hipòtesis massa aviat.

Envers a la gestió de l'atenció

- Ser conscient de la importància de la medicina basada en l'evidència com instrument per a la gestió clínica.
- Ser conscient de la importància de treballar en un equip multidisciplinar.
- Utilitzar la negociació com instrument per a la gestió de conflictes.
- Utilitzar de forma adequada els sistemes de registre, tant la introducció de dades com el seu procés i l'extracció de resultats.
- Actitud positiva envers l'avaluació i el coneixement de l'error com a mètode de millora.
- Actitud positiva envers la crítica constructiva de l'activitat professional.
- Ser conscient de la pressió dels factors externs en la pràctica clínica amb la finalitat de disminuir els seus efectes.

Competències comuns

<i>Nivells d'autonomia</i>

Nivell 1. Les habilitats adquirides permeten al metge resident portar a terme actuacions de manera independent.

Nivell 2. El resident té un extens coneixement però no té prou experiència per fer un tractament complet de forma independent.

Nivell 3. El resident ha vist o ha ajudat a determinades actuacions, però no té experiència pròpia.

Resident de primer any

Nivell autonomia 1

- Establir una relació amb les pacients i els seus familiars o acompanyants, respectuosa amb els seus drets, especialment amb els d'autonomia, informació i confidencialitat.
- Desenvolupar i aplicar tècniques i habilitats fonamentals de l'esquema de comunicació centrada en la pacient.
- Fer una correcta història clínica i exploració obstètrica.
- Fer una correcta història clínica i exploració ginecològica
- Interpretar correctament els nivells d'evidència i graus de recomanació de la literatura mèdica.
- Fer un suport vital bàsic.
- Gestionar adequadament el propi temps.
- Presentar una sessió clínica.

Nivell autonomia 2

- Obtenir un consentiment informat vàlid.
- Incorporar els conceptes de seguretat clínica i de risc benefici al raonament clínic.
- Fer una prescripció raonada de proves complementàries i de medicaments.

Resident de segon any

Nivell autonomia 1

- Realitzar prescripcions raonades de proves complementàries o tractaments.

- Explicar el raonament clínic que l'ha portat a una decisió diagnòstica o terapèutica.
- Obtenir un consentiment informat vàlid.
- Exposar un cas clínic complet per a discussió.
- Fer amb eficiència una cerca d'informació biomèdica.
- Presentar per a discussió, dins la unitat docent, un cas de conflicte bioètic obstètric.
- Presentar una sessió clínic amb supervisió indirecta.
- Distingir els indicadors d'activitat i qualitat en Obstetrícia i Ginecologia.
- Elaborar una comunicació mèdica i presentar-la.

Nivell autonomia 2

- Comunicar notícies dolentes
- Fer una lectura crítica tutoritzada d'articles de diagnòstic, pronòstic o tractament.
- Explicar el raonament clínic que el porta a prendre decisions d'ingrés, o manteniment d'ingrés hospitalari.

Resident de tercer any

Nivell autonomia 1

- Comunicar notícies dolentes.
- Interpretar un informe sobre activitat o qualitat assistencial en Obstetrícia i Ginecologia.
- Distingir en la pràctica entre problema de salut, necessitat sanitària i demanda assistencial.
- Fer de forma autònoma una lectura crítica d'articles de diagnòstic, pronòstic o tractament.
- Col·laborar en l'elaboració d'un article per a publicació.
- Presentar per a discussió interna un tema de conflicte bioètic ginecològic.
- Supervisar els residents de primer any

Nivell autonomia 2

- Fer, de forma tutoritzada, una lectura crítica de revisions mèdica. Valorar la rellevància i l'aplicabilitat dels resultats en la pròpia població.

- Fer una lectura crítica tutoritzada de protocols i guies clíniques.
- Llegir un article d'avaluació econòmica. Diferenciar els conceptes de cost / utilitat i cost / benefici.
- Comunicar en situacions difícils (pacients i/o familiars en situacions emocionals poc controlades)

Resident de quart any

Nivell autonomia 1

- Comunicar amb pacients en situacions emocionals inestables.
- Interpretar un informe d'activitat o de qualitat en Obstetrícia i Ginecologia.
- Fer de forma autònoma una lectura crítica de les revisions mèdiques.
- Fer de forma autònoma una lectura crítica de protocols i guies clíniques.
- Elaborar de forma autònoma una comunicació i un article per a publicació.
- Supervisar els residents de primer i segon any.

Nivell autonomia 2

- Interpretar un article d'avaluació econòmica en salut: Valorar el cost utilitat d'una decisió mèdica.
- Participar en comitès de qualitat i d'ètica assistencial (optatiu)

Objectius de les Rotacions

De la mateixa manera que el procés assistencial ha de centrar-se en el pacient, el **procés docent** ha de centrar-se en el resident. En cada una de les àrees de formació el resident ha d'assolir el nivell de coneixements, habilitats. La funció dels especialistes amb els que treballa és facilitar aquest aprenentatge.

L'adquisició de coneixements cal basar-la en l'autoaprenentatge tutoritzat, ajudat per seminaris, tallers, discussió de casos amb els experts en cada tema i altres mètodes que estimulin la responsabilitat i l'autonomia progressiva del resident.

Durant cada una de les rotacions el resident haurà de demostrar que disposa dels coneixements suficients i que els utilitza regularment en el raonament clínic.

Cal que el resident conegui les guies clíniques i els protocols de totes les unitats assistencials per les que rota i sàpiga aplicar-los correctament.

Així mateix, ha de participar en totes les activitats habituals dels especialistes, tant en els aspectes assistencials de qualsevol tipus, com en els de formació, investigació i gestió clínica.

Nivell de responsabilitat

En cada període de formació el resident ha de realitzar un mínim d'activitats que li permetin assumir amb eficàcia i seguretat els diferents apartats del procés clínic. No pot, però, assumir responsabilitats que estiguin per sobre de les seves capacitats. Cal considerar tres nivells de responsabilitat:

Nivell 1. Activitats realitzades directament pel resident. El resident fa i després informa al seu responsable.

Tal i com especifica el Real decret 183/2008, la supervisió del resident de primer any ha de ser directa i per tant, no podrà definir-se un nivell de responsabilitat 1 en cap de les rotacions.

Nivell 2. Activitats realitzades directament pel resident sota la supervisió d'un facultatiu responsable.

Nivell 3. Activitats realitzades pels especialistes i observades i assistides pel resident.

PROGRAMA DE ROTACIONS

Rotacions obligatòries

<p>R1</p> <ul style="list-style-type: none">• Atenció a l'embaràs normal i patològic• Atenció al puerperi normal i patològic• Atenció a Urgències <p>R2</p> <ul style="list-style-type: none">• Ginecologia general• Contracepció• Menopausa• Sòl pelvià <p>R3</p> <ul style="list-style-type: none">• Patologia cervical• Endocrinologia i Reproducció• Histeroscòpia <p>R4</p> <ul style="list-style-type: none">• Oncologia ginecològica• Patologia mamària• Diagnòstic prenatal• Obstetrícia de risc• Nivell III Ecografia en Hospital Vall d'Hebron (opcional)	<p>R1 a R4</p> <ul style="list-style-type: none">• Cirurgia ginecològica programada• Atenció al part• Atenció a urgències obstètriques i ginecològiques
--	--

Tant la cirurgia ginecològica programada com l'atenció al part es distribueixen al llarg dels 4 anys de formació, donat que són les àrees on es desenvolupen les activitats més complexes.

Rotacions optatives

Per a la completa formació de l'especialista es considera de gran utilitat l'adquisició de coneixements d'altres especialitats amb competències properes. Donat que hi ha un temps limitat de formació aquestes rotacions s'han definit com optatives.

Es consideren les rotacions per Cirurgia general, Urologia , Medicina Interna i especialitats mèdiques (especialment Cardiologia i Endocrinologia) i Genètica. Cada resident haurà de realitzar almenys una rotació optativa durant la seva formació. El temps dedicat a les rotacions optatives serà de 2-3 mesos.

Actualment des del Servei de Ginecologia i Obstetrícia de la CSPT es prioritza la rotació durant R1 l'**ASSIR** (1 mes), donat que l'assistència primària no està integrada a l'Hospital i per **Cirurgia general** durant R2 (1 mes).

Programa de Rotacions Específiques

Gestació, Part i Puerperi

Resident de primer any

Embaràs normal

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una visita obstètrica correcta en qualsevol mes de la gestació, incloent
 - Recollida d'informació i exploració obstètrica
 - Indicació i interpretació de proves complementàries
 - Transmissió d'informació de forma comprensible a la gestant i recomanacions per a la cura de la gestació
 - Tractament de les possibles molèsties acompanyants
- Indicar els cribrats de cromosomopaties d'infeccions i altres infeccions maternes amb repercussió fetal, recomanats durant la gestació.
- Indicar les profilaxis recomanades durant la gestació
- Realitzar una ecografia correcta per a: diagnòstic de la gestació, nombre d'embrions, viabilitat embrionària, biometries, estàtica fetal i localització placentària.
- Indicar, fer i interpretar correctament test no estressants.
- Indicar, fer i interpretar correctament amnioscòpies.
- Identificar el nivell de risc de la gestació i derivar l'atenció quan sigui necessari.
- Promoure l'alletament matern.

Nivell d'autonomia 2

- Indicar, realitzar i interpretar les següents exploracions ecogràfiques: diagnòstic de corionicitat i amnionicitat en la gestació gemelar, estudi morfològic fetal, mesura de la longitud cervical via vaginal, mesura de LA.
- Indicar, fer i interpretar correctament test estressants.

Assistència al part

Nivell d'autonomia 1

Realitzar un correcte diagnòstic de part, incloent la valoració de la pelvis, cèrvix, presentació i varietat fetal i del benestar fetal.

- Valorar adequadament la progressió del part.
- Controlar la dinàmica uterina i diagnosticar les seves anomalies.
- Realitzar i interpretar les diferents tècniques de control del benestar fetal.
- Identificar situacions d'emergència materna o fetal en sala de parts.
- Assistir al part vaginal espontani.
- Realitzar una correcta protecció del perineu.
- Indicar, realitzar i suturar una episiotomia.
- Assistir al deslliurament.
- Revisar el canal del part.
- Avaluar un sagnat vaginal durant el part i puerperi immediat.
- Reanimar als nadons normals.

Nivell d'autonomia 2

- Identificar anomalies pèlviques.
- Identificar presentacions anòmales.
- Tractar adequadament les alteracions dinàmiques.
- Diagnosticar i reparar els esqueixaments no complicats.
- Fer d'ajudant en cesàries.
- Fer un deslliurament de placenta.

Nivell d'autonomia 3

- Assistir a la pràctica de fòrceps i vacuum.

Puerperi

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una correcta exploració en el puerperi, després del part vaginal o de la cesària i prescriure les cures adequades.
- Fer una correcta estimulació o inhibició de l'alletament matern.
- Tractar el dolor puerperal.
- Fer el diagnòstic diferencial de la febre puerperal.
- Diagnosticar i tractar infeccions urinàries, endometritis, mastitis i infeccions

de la ferida quirúrgica.

- Diagnosticar i tractar l'anèmia postpart.
- Identificar problemes respiratoris i cardíacs aguts.
- Donar la informació adequada sobre: alletament, cures del perineu o la cicatriu de cesària, control posterior a l'alta, causes de consulta a urgències i orientació sobre planificació familiar.
- Redactar correctament els informes d'alta.

Nivell d'autonomia 2

- Atendre a puèrperes amb malalties associades.
- Atendre a puèrperes amb complicacions greus durant el part.

Resident de segon any

Embaràs i Puerperi patològics

Nivell d'autonomia 1

- Diagnosticar i tractar la malaltia trofoblàstica gestacional.
- Diagnosticar i tractar la hiperemesi gravídica
- Indicar i interpretar les diferents proves de benestar fetal en fetus a terme o preterme, inclòs el perfil biofísic.
- Realitzar biometries fetals i estimació de pes.
- Diagnosticar i tractar la patologia pròpia de la gestació:
 - amenaça de part preterme
 - ruptura prematura de membranes
 - corioamnionitis
 - gestació cronològicament perllongada
 - retard de creixement intrauterí
 - hemorràgies de la segona meitat de la gestació
 - alteracions del volum de líquid amniòtic
 - preeclàmpsia i eclàmpsia
 - diabetis gestacional

- Diagnosticar i tractar la malaltia hemolítica perinatal i posar en marxa el protocol terapèutic.
- Atendre a la pacient a fetus malformat o fetus mort.
- Diagnosticar i tractar les nefrolitiasis i les infeccions urinàries.
- Diagnosticar i tractar les anèmies de l'embaràs.
- Diagnosticar i tractar les dermatosis de l'embaràs.
- Diagnosticar i tractar les trombosis profundes i/o embòlia pulmonar.

Nivell d'autonomia 2

- Indicar i realitzar un cerclatge cervical
- Participar en el control de la gestació de dones amb patologia associada, especialment en casos de:
 - HTA crònica
 - diabetis pregestacional
 - cardiopaties
- Diagnosticar i tractar les complicacions obstètriques en dones amb patologia associada.
- Realitzar l'estudi morfològic fetal.
- Realitzar l'estudi hemodinàmic fetal.
- Valorar el creixement i les complicacions fetals en la gestació gemelar i múltiple.
- Controlar el puerperi en dones amb patologia associada greu.

Nivell d'autonomia 3

- Estudi funcional i hemodinàmica fetal en casos complexos.
- Procediments de teràpia fetal.

Assistència al part

Nivell d'autonomia 1

- Atendre durant el part a gestants amb nivell de risc I i II
- Realitzar un pronòstic de part.
- Diagnosticar la progressió inadequada del part i les seves causes.
- Tractar correctament les distòcies dinàmiques.
- Iniciar i controlar la progressió de les induccions a terme.

- Diagnosticar la sospita de pèrdua de benestar fetal i prendre la decisió terapèutica correcta.
- Indicar i fer una extracció manual de placenta.
- Aplicació i extracció amb fòrceps de nadons en IV pla de Hodge.
- Diagnosticar i tractar de forma precoç les hemorràgies del deslliurament i del puerperi immediat.

Nivell d'autonomia 2

- Assistir al part vaginal en fetus preterme.
- Aplicació i extracció de nadons en varietat anterior en III pla amb fòrceps o vacuum.
- Assistir a parts gemelars a terme.
- Assistir a la distòcia d'espatlles.
- Assistir al part en presentació podàlica.
- Realització de cesàries no urgents ni complicades.
- Actuar com ajudant en cesàries urgents o complicades.

Resident de tercer any

Assistència al part

Nivell d'autonomia 1

- Atenció durant el part a gestants d'alt risc matern o fetal.
- Assistir al part de fetus preterme.
- Aplicació i extracció de nadons en varietats anterior en III pla amb fòrceps o vacuum.
- Cesàries iteratives.
- Cesàries no urgents i complicades.

Nivell d'autonomia 2

- Assistir a part gemelars preterme.
- Aplicació i extracció de nadons en presentacions transverses i posteriors amb fòrceps.
- Assistència a parts en podàlica vaginals no complicats.
- Cesàries iteratives i urgents.

- Ajudant en sutures de grans esqueixament vaginals.
- Ajudant en histerectomies urgents.
- Supervisió de residents de primer i segon any

Resident de quart any

Assistència al part

Nivell d'autonomia 1

- Supervisar i coordinar els demés residents de la guàrdia
- Assistir a parts gemelars pretermes.
- Assistir a distòcies d'espatlles.
- Diagnosticar i tractar la ruptura uterina.
- Fer cesàries complicades i urgents.
- Suturar dehiscències de cesàries anteriors.
- Reparar esquinçaments de perineu complicats.

Nivell d'autonomia 2

- Atendre a pacients en situació d'emergència vital (xoc de qualsevol etiologia)
- Diagnosticar i tractar la inversió uterina.
- Fer una histerectomia postpart.

MAPA DE COMPETÈNCIES

EMBARÀS, PART I PUERPERI NORMALS

	Bàsic	Avançat
• Realitzar la profilaxi s farmacològica de la gestant normal		MIR 1
• Controlar clínicament el part		MIR 1
• Fer I interpretar les diferents tècniques de control de l'estat fetal intrapart	MIR 1	MIR 2
• Realitzar assistència al treball de part no intervingut	MIR 1	
• Dirigir mèdicament el part	MIR 1	MIR 2
• Assistir al part vaginal espontani		MIR 1
• Aplicar fòrceps baixos o no rotadors		MIR 2
• Realitzar sutures I episiotomies		MIR 1
• Reconèixer i reparar els diferents tipus d'esqueixaments del canal tou del part I perineals de I i II grau		MIR 1
• Avaluar el sagnat genital durant el part, el postpart immediat I el puerperi		MIR 1
• Realitzar lles maniobres de reanimació d'un nadó normal		MIR 1
• Realitzar informe clínic I alta hospitalària		MIR 1

EMBARÀS, PART I PUERPERI PATOLÒGICS

EMBARÀS

	Bàsic	Avançat
• Realitzar el diagnòstic I diagnòstic diferencial de les hemorràgies del primer I segon trimestre		MIR 1
• Diagnosticar I tractar l'avortament sèptic	MIR 2	MIR 3
• Fer les diferents tècniques d'evacuació uterina en la primera meitat de la gestació	MIR 1	MIR 2
• Fer cerclatges cervicals	MIR 1	MIR 2
• Realitzar diagnòstics clínics de la gestació ectòpica	MIR 1	MIR 2
• Realitzar diagnòstic ecogràfic de la gestació ectòpica	MIR 2	MIR 3
• Realitzar tractaments mèdics de la gestació ectòpica	MIR 1	MIR 2
• Realitzar tractaments laparoscòpics de la gestació ectòpica	MIR 1	MIR 2
• Diagnosticar I tractar hiperemesis gravídiques		MIR 1
• Fer diagnòstics, tractaments I controls post-evacuació de la gestació molar	MIR 2	MIR 3
• Fer diagnòstics i tractaments de la neoplàsia trofoblàstica gestacional	MIR 2	MIR 4
• Diagnosticar i tractar polihidramnis	MIR 1	MIR 2
• Realitzar amniocentesis evacuadores en polihidramnis	MIR 2	MIR 3

- Diagnosticar i tractar oligoamnis **MIR 1 MIR 2**
- Diagnosticar i tractar hemorràgies de la segona meitat de la gestació **MIR 1 MIR 2**
- Realitzar diagnòstic i tractament de l'APP **MIR 1 MIR 2**
- Diagnosticar i tractar la ruptura prematura de membranes preterme **MIR 1 MIR 2**
- Diagnosticar i tractar la coriamnionitis **MIR 1 MIR 2**
- Realitzar la valoració del creixement i complicacions fetals en la gestació gemelar i múltiple **MIR 2 MIR 3**
- Diagnosticar i tractar les complicacions maternes i fetals de la gestació gemelar i múltiple **MIR 2 MIR 3**
- Realitzar diagnòstic del creixement intrauterí restringit (CIR) **MIR 1 MIR 2**
- Realitzar diagnòstic de l'estat fetal i maneig del CIR en la gestació **MIR 1 MIR 2**
- Realitzar la prevenció de l' aloimmunització Rh **MIR 1**
- Diagnosticar malalties hemolítiques perinatals **MIR 1 MIR 2**
- Tractament de malalties hemolítiques perinatals **MIR 2 MIR 4**
- Realitzar diagnòstic i maneig de gestacions cronològicament perllongades **MIR 1 MIR 2**
- Diagnosticar i tractar preeclàmpsies i eclàmpsies **MIR 1 MIR 3**
- Realitzar seguiment de gestants amb hipertensió crònica i diagnosticar i tractar les seves complicacions obstètriques **MIR 1 MIR 2**
- Realitzar cribrats i diagnòstics de diabetis gestacionals **MIR 1 MIR 2**
- Realitzar seguiments de gestants amb diabetis gestacional i diagnosticar i tractar les seves complicacions **MIR 1 MIR 2**
- Realitzar versió externa en fetus amb presentació podàlica **MIR3 MIR 4**
- Assistir a gestants amb fetus mort **MIR 1 MIR 2**
- Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb hipertensió crònica **MIR 1 MIR 2**
- Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb cardiopaties **MIR 2 MIR 3**
- Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb malalties **MIR 2 MIR 3**
- Diagnosticar i tractar trombosis venoses profundes i embòlies pulmonars **MIR 1 MIR 2**
- Realitzar la profilaxi de la patologia tromboembòlica en la gestació **MIR 1 MIR 2**
- Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de gestants amb malalties renals **MIR 1 MIR 3**
- Diagnosticar i tractar nefrolitiasi en la gestació **MIR 1 MIR 2**
- Diagnosticar i tractar patologies digestives altes **MIR 1 MIR 2**
- Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb malalties del budell prim, colon i pàncrees **MIR 2 MIR 3**
- Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants

amb malalties del fetge i de les vies biliars	MIR 2 MIR 3
• Diagnosticar i tractar anèmies ferropèniques i altres anèmies en la gestació	MIR 1 MIR 2
• Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb hemoglobinopaties	MIR 2 MIR 3
• Diagnosticar i fer el seguiment dels trastorns plaquetars en la gestació	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament dels defectes hereditaris de la coagulació	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinari del tractament de les gestants amb diabetis pregestacional	MIR 2 MIR 3
• Realitzar el seguiment de la gestant amb diabetis pregestacional i diagnosticar i tractar les seves complicacions obstètriques	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb endocrinopaties diferents a la diabetis	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb lupus eritematós i altres malalties immunitàries o hereditàries del teixit connectiu	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb epilèpsia i altres malalties neurològiques	MIR 2 MIR 3
• Realitzar el seguiment de la gestant amb epilèpsia atenent a les seves complicacions obstètriques i el control dels nivells terapèutics dels antiepilèptics	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les gestants amb malalties psiquiàtriques	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinar del tractament de les dermatosis de l'embaràs	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinari del tractament de les gestants amb malalties cutànies preexistents	MIR 2 MIR 3
• Participar en l'abordatge multidisciplinari del tractament de les neoplàsies malignes coincidents amb la gestació	MIR 2 MIR 3
• Diagnosticar les infeccions víriques en la gestació i aplicar pauta de maneig de les mateixes	MIR 1 MIR 2
• Prevenir la transmissió vertical d'hepatitis B i del virus de la immunodeficiència humana	MIR 1 MIR 2
• Diagnosticar i tractar les infeccions bacterianes en la gestació	MIR 1 MIR 2
• Diagnosticar i tractar les infeccions protozoàries en la gestació	MIR 1 MIR 2
• Diagnosticar i tractar les infeccions micòtiques en la gestació	MIR 1
• Realitzar el diagnòstic i el tractament de les infeccions emergents	MIR 1 MIR 3
• Diagnosticar i tractar les malalties de transmissió sexual en la gestació	MIR 1 MIR 2
• Realitzar recomanacions de les cures prèvies i durant els viatges que	

pugui fer la gestant

MIR 1 MIR 3

PART

	Bàsic	Avançat
• Valorar el registre continu de la dinàmica uterina		MIR 1
Realitzar el diagnòstic i el tractament dels trastorns de la dinàmica uterina	MIR 1	MIR 2
• Utilitzar oxitocina en la conducció del treball de part	MIR 1	MIR 2
• Utilitzar medicació uterolítica en les hiperdinàmies amb repercussió fetal	MIR 1	MIR 2
• Diagnosticar el risc de pèrdua de benestar fetal	MIR 1	MIR 2
• Valorar el canal i l'objecte en el part distòcic	MIR 2	MIR 3
• Diagnosticar el part estacionat	MIR 2	MIR 3
• Diagnosticar l'amenaça de ruptura uterina	MIR 2	MIR 3
• Assistència al part en presentació podàlica	MIR 2	MIR 4
• Assistència al part en les deflexions i posicions occipitoposteriors	MIR 1	MIR 2
• Assistir al part vaginal d'un fetus preterme	MIR 1	MIR 2
• Assistir al treball de part de la gestació gemelar	MIR 3	MIR 4
• Reconèixer el tipus de corionicitat i amnionicitat de la gestació gemelar per a l'estudi de la placenta postdeslliurament	MIR 1	MIR 2
• Assistir al treball de part i part del fetus amb CIR	MIR 1	MIR 2
• Aplicar fòrceps mitjos en les diferents distòcies de rotació i deflexió	MIR 3	MIR 4
• Realitzar extracció mitjançant cesària en úters sense cesària prèvia i fetus en presentació podàlica	MIR 2	MIR 3
• Realitzar extracció mitjançant cesària en altres circumstàncies obstètriques	MIR 3	MIR 4
• Realitzar valoració de la funció urinària i anorectal en el postpart	MIR 3	MIR 4
• Assistència a la distòcia d'espatlles	MIR 2	MIR 4
• Reparar els esqueixaments del part perineals grau III i IV	MIR 3	MIR 4
• Assistència immediata als nadons deprimits	MIR 3	MIR 4
• Assistència al part amb cesària anterior	MIR 1	MIR 2
• Assistència al part amb ruptura uterina	MIR 3	MIR 4
• Assistència a la inversió uterina	MIR 4	
Assistència a hemorràgies del deslliurament postpart immediat	MIR 2	MIR 3
• Participar en el maneig multidisciplinar de les dones amb coagulopaties i/o xocs hipovolèmics	MIR 3	MIR 4

PUERPERI

	Bàsic	Avançat
• Assistència a l'hemorràgia puerperal precoç i tardana	MIR 2	MIR 3
• Assistir a la puèrpera amb patologia infecciosa	MIR 2	MIR 3
• Assistir a la puèrpera amb patologia tromboembòlica	MIR 3	MIR 4
• Assistència a puèrperes amb retenció urinària	MIR 1	MIR 3
• Assistir a la puèrpera amb patologia mamària en relació amb alletament	MIR 2	MIR 3
• Realitzar el consell reproductiu a dones amb pèrdua repetida de la gestació	MIR 2	MIR 3
• Realitzar consells preconceptionals	MIR 2	MIR 3

EXPLORACIONS I PROVES COMPLEMENTÀRIES

	Bàsic	Avançat
• Realitzar les maniobres de Leopold Avaluar amb precisió l'alçada uterina i diagnosticar l'estàtica fetal per palpació abdominal	MIR 1	MIR 2
• Realitzar correctament auscultacions fetals amb estetoscopi obstètric	MIR 1	MIR 2
• Realitzar l'exploració obstètrica d'una gestant en treball de part <ul style="list-style-type: none">○ Situació, presentació, pla i actitud fetal○ Dilatació, esborrament, consistència i posició del cèrvix	MIR 1	MIR 2
• Realitzar auscultacions fetals amb aparells ultrasons	MIR 1	
• Realitzar mesures de l'alçada uterina al llarg de la gestació	MIR 1	MIR 2
• Aplicar i valorar un sistema de registre de moviments fetals	MIR 1	MIR 2
• Realitzar test basal de la freqüència cardíaca fetal amb i sense estímul vibroacústic	MIR 1	MIR 2
• Realitzar proves d'estímul amb contracció	MIR 1	MIR 2
• Participar en l'abordatge de les diferents proves de valoració de l'estat fetal durant la gestació	MIR 1	MIR 2
• Realitzar amnioscòpies i interpretar les troballes	MIR 1	MIR 2
• Realitzar i interpretar registres cardiotogràfics intrapart	MIR 1	MIR 2
• Interpretar els resultats d'un estudi de l'equilibri àcid-base de mostra de sang		MIR1

Ginecologia General

- Fer una entrevista ginecològica correcte, que inclogui anamnesi, exploració, orientació diagnòstics i terapèutica i informació a la pacient.
- Sol·licitar les proves diagnòstiques adequades a cada procés i interpretar els resultats.
- Valoració ecogràfica dels genitals interns.
- Orientar els diagnòstics i la conducta terapèutica.
- Realitzar correctament informes d'assistència
- Identificar els factors de risc quirúrgics

Planta hospitalització ginecològica

- Identificar els factors de risc quirúrgics i pautar la profilaxi prequirúrgica adequada.
- Realitzar un control postquirúrgic adequat, incloent la pauta analgèsica i la cura de la ferida quirúrgica.
- Identificació precoç de processos infecciosos relacionats amb la cirurgia i iniciar el seu tractament.
- Identificar patologia associada.
- Realitzar correctament informes d'alta hospitalària.
- Oferir una informació adequada a les pacient i els seus familiars.

Sòl pelvià

- Realitzar una exploració correcta i interpretar les proves diagnòstiques
 - Valoració per tacte vaginal de la capacitat contràctil dels músculs del sòl pelvià
 - Avaluar el tipus i grau de prolapse uterí i de les parets vaginals
 - Avaluar incontinències d'esforç. Prova de la tos. Hipermobilitat uretral. Maniobra de Boney.
 - Avaluar mitjançant tacte el to i capacitat contràctil de l'esfínter anal i músculs perineals.

- Identificar els defectes del sol pelvià, realitzar una exploració completa i conèixer les tècniques quirúrgiques de correcció
- Identificar la incontinença urinària d'esforç, realitzar una exploració adequada i conèixer les tècniques quirúrgiques de correcció
- Identificar fístules urinàries i rectovaginals i conèixer el seu tractament
- Interpretar un registre d'urodinàmia
- Instruir a les pacients per a l'elaboració d'un diari miccional i avaluar el resultat
- Instruir a les pacients en la realització d'exercicis de contracció dels músculs del sòl pelvià
- Fer sondatges vesicals
- Realitzar el plantejament terapèutic i de seguiment
- Fer una elecció raonada de la tècnica quirúrgica

Endocrinologia

Endocrinología ginecológica

- Fer una anamnesi i una exploració completa
- Indicar correctament i interpretar analítiques hormonals basals i funcionals, ginecològiques, tiroidees i suprarenals
- Indicar i interpretar exploracions de la sella turca
- Identificar i orientar el diagnòstic en casos de genitals ambigus
- Estadificar l'hirsutisme
- Realitzar orientacions diagnòstiques i terapèutiques correctes
- Avaluar els caràcters sexuals i classificar-los segons els estadis de Tanner
- Indicar i manejar els diferents tractaments hormonals

Reproducció

- Fer una anamnesi i exploració completa
- Indicar i interpretar correctament les proves complementàries
- Orientar un estudi d'esterilitat
- Interpretar les troballes en les tècniques endoscòpiques diagnòstiques
- Interpretar seminogrames

- Instaurar mesures per a prevenir la síndrome d'hiperestimulació ovàrica i conèixer el seu tractament
- Fer inseminacions
- Fer una inducció, estimulació i frenació ovàrica
- Realitzar monitoritzacions ecogràfiques i hormonals de l'ovulació
- Realitzar (ajudant) extraccions d'oocits i transferència embrionària (opcional)
- Realitzar diagnòstics i instaurar tractament en la pacient avortadora

Patologia cervical i del tracte genital inferior

- Infecció pel virus del papil·loma humà (HPV). Epidemiologia. Factors de risc. Protocol de cribratge de càncer de cèrvix. Control de qualitat dels programes de cribratge (presa, fixació, tinció, lectura, informe, seguiment i tancament de casos)
- Lesió preinvasiva de cèrvix, vagina i vulva. Diagnòstic, tractament i seguiment.
- I Infeccions de transmissió sexual. Malaltia inflamatòria pèlvica. Diagnòstic i tractament. Informació i assessorament de les pacients i les seves parelles sobre les infeccions de transmissió sexual
- Informació i assessorament de les pacients i les seves parelles sobre les infeccions per virus del papil·loma humà (HPV)
- Conèixer la tècnica de colposcòpia. Identificació d'imatges normals i patològiques. Realització de test de Shiller. Interpretació del mateix.
- Pràctica de citologia cèrvico-vaginal (convencional i medi líquid)
- Pràctica de biòpsia de vulva, vagina i cèrvix.
- Utilització de les proves de detecció del virus del papil·loma humà (HPV)
- Aplicar correctament dels tractaments amb nansa de diatèrmia (vulva, vagina, LLETZ, Conització)
- Tractar les complicacions de les biòpsies i dels procediments amb nansa de diatèrmia.
- Interpretar correctament els resultats histopatològics. Orientar el seguiment o tractament de les pacients.

Histeroscòpia

- Identificar i utilitzar correctament l'instrumental d'histeroscòpies
- Identificar l'anatomia endouterina normal i patològica
- Realitzar cirurgia histeroscòpica ambulatoria
- Realitzar cirurgia histeroscòpica programada
- Col·locar dispositius intratubàrics per a l'esterilització definitiva (ESSURE)

Oncologia ginecològica

- Realitzar una anamnesi i exploració correcta
- Interpretar les proves diagnòstiques d'imatges: ecografia, radiologia, TAC, RNM, gammagrafia, PET,...
- Interpretar els resultats d'anatomia patològica
- Orientar el procés diagnòstic i terapèutic
- Realitzar el control prequirúrgic i postquirúrgic especialitzat
- Maneig de les complicacions principals del tractament oncològic
- Realitzar una exploració orientada a la troballa de recidives
- Comunicar a la pacient i els seus familiars la sospita diagnòstica, les alternatives terapèutiques i el pronòstic
- Participar en els comitès multidisciplinars

Patologia mamària

- Realitzar una correcta anamnesi i exploració mamària
- Diagnosticar i tractar la secreció mamària
- Diagnosticar i tractar les tumoracions benignes de la mama
- Diagnosticar i tractar les tumoracions malignes de la mama
- Diagnosticar i tractar les lesions del mugró
- Identificar les pacients d'alt risc oncològic
- Indicar, interpretar i comunicar correctament les proves complementàries (mamografies, ecografies, ressonàncies magnètiques, proves hormonals, resultats d'anatomia patològica)
- Orientar el procés diagnòstic i terapèutic

- Comunicar a la pacient i els seus familiars la sospita diagnòstica, les alternatives terapèutiques i el pronòstic
- Participar en els comitès multidisciplinars per decidir el pla terapèutic
- Maneig de les complicacions principals del tractament oncològic
- Realitzar controls postquirúrgics especialitzats
- Exploració orientada a la detecció de recidives
- Actuar com primer o segon ajudant en intervencions quirúrgiques de la mama per processos benignes i malignes
- Actuar com primer cirurgià en processos benignes de la mama.

Contracepció

- Realitzar un consell contraceptiu correcte.
- Identificar factors de risc i contraindicacions per a l'ús de cada contraceptiu.
- Informar de manera comprensible sobre els mètodes naturals i de barrera.
- Prescriure els contraceptius hormonals i donar una informació correcta sobre els mateixos.
- Posar i retirar implants subcutanis.
- Posar i retirar dispositius intrauterins.
- Realitzar una contracepció d'emergència.
- Identificar les complicacions de la contracepció i tractar-les.
- Informar i orientar a la pacient que ho sol·liciti sobre la interrupció voluntària de l'embaràs.
- Col·locació de dispositius intratubàrics per histeroscòpia.
- Contracepció definitiva per laparoscòpia.

Menopausa

- Avaluar correctament els paràmetres de la massa òssia.
- Avaluar correctament els factors de risc cardiovascular.
- Informar i formar a les dones perimenopàusiques sobre hàbits de saludables.
- Aplicar correctament les diferents estratègies de tractament hormonal i no hormonal.

Cirurgia en ginecologia

Resident de primer any

El resident ha d'actuar com primer ajudant en intervencions menors i com segon ajudant en intervencions majors

Nivell autonomia 1

- Comprovar els protocols prequirúrgics.
- Descriure la patologia, la indicació quirúrgica i la tècnica operatòria.
- Realitzar una correcta preparació personal per a la cirurgia. Vestuari i asèpsia.
- Preparar el camp quirúrgic.
- Identificar l'instrumental habitual en cirurgia ginecològica i les seves indicacions.
- Reconèixer i descriure les estructures anatòmiques.
- Utilitzar els instruments i el material de camp de manera correcta.
- Prescriure el tractament post-operatori, incloses les pautes d'analgèsia.
- Sol·licitar l'informe anatomopatològic.

Nivell autonomia 2

- Obrir i tancar paret abdominal.
- Realitzar l'informe quirúrgic en patologia no oncològica.
- Informar als familiars en patologia no oncològica.

Resident de segon any

El resident ha d'actuar, en general, com cirurgià en intervencions menors, com primer ajudant en intervencions majors no oncològiques i com segon ajudant en intervencions majors oncològiques.

Nivell autonomia 1

- Obrir i tancar paret abdominal.
- Realitzar una elecció raonada de la tècnica quirúrgica.
- Pautar la profilaxi infecciosa i tromboembòlica.
- Fer raspats ginecològics.
- Marsupialització de glàndules de Bartholino.
- Fer informe quirúrgic en patologia no oncològica.

- Informar als familiar en patologia no oncològica.

Nivell autonomia 2

- Extirpar tumoracions benignes de la mama.

Resident de tercer any

Nivell autonomia 1

- Laparoscòpia diagnòstica i terapèutica.
- Miomectomia no complicada.

Nivell autonomia 2

- Histerectomia no complicada.

Resident de quart any

Nivell autonomia 1

- Cirurgia en casos seleccionats d'oncologia no complicats.
- Cirurgia en lesions benignes de mama, biòpsies quirúrgiques i tumorectomies.

Nivell autonomia 2

- Cirurgia benigne per laparoscòpia.
- Tumorectomia amb marcatge.
- Mastectomies simples.

Nivell autonomia 3

- Intervencions laparoscòpiques i laparotòmiques oncològiques.
- Limfadenectomia axilar completa / Gangli sentinella.
- Cirurgia oncoplàstica reconstructiva de la mama.

MAPA DE COMPETÈNCIES CIRURGIA GINECOLÒGICA

	Bàsic	Avançat
• Actuar com segon ajudant en intervencions quirúrgiques obertes de l'aparell genital i de la mama per processos no malignes		MIR 1 MIR 2
• Actuar como primer ajudant en intervencions quirúrgiques obertes de l'aparell genital de la mama per processos no malignes		MIR 2 MIR 4
• Actuar com segon ajudant en intervencions quirúrgiques endoscòpiques de l'aparell genital		MIR 2 MIR 4
• Actuar com primer ajudant en intervencions quirúrgiques		

endoscòpiques de l'aparell genital	MIR 3 MIR 4
• Actuar com primer ajudant en intervencions quirúrgiques del sòl pelvià	MIR 2 MIR 4
• Actuar com segon ajudant en intervencions quirúrgiques obertes de l'aparell genital I de la mama per processos malignes	MIR 2 MIR 4
• Actuar com primer ajudant en intervencions quirúrgiques obertes de l'aparell genital I de la mama per processos malignes	MIR 3 MIR 4
• Actuar com primer cirurgia en les intervencions següents:	
• Raspat ginecològic fraccionat	MIR 2 MIR 4
• Polipectomies	MIR 2 MIR 4
• Marsupialització glàndula de bartholino	MIR 2 MIR 4
• Procediments cervicals menors	MIR 2 MIR 4
• Excisió de lesions vulvars	MIR 2 MIR 4
• Extirpacions de tumoracions benignes mamàries	MIR 2 MIR 4
• Laparoscòpies diagnòstiques	MIR 3 MIR 4
• Histeroscòpies diagnòstiques	MIR 2 MIR 4
• Miomectomies no complicades	MIR 3 MIR 4
• Histerectomies abdominals de baixa complexitat	MIR 3 MIR 4
• Electrocoagulacions tubàriques per laparoscòpia	MIR 2 MIR 3
• Histerectomies vaginals per prolapse de II i III grau	MIR 3 MIR 4
• Realització de tècniques bàsiques per a la correcció d'incontinència d'orina d'esforç	MIR 4

Urgències

Resident de primer any

Nivell autonomia 1

- Identificar signes d'alarma en gestants i fer l'orientació terapèutica. Fer diagnòstic diferencial i orientació terapèutica de diferents processos i/o patologies:
 - Metrorràgia de primera o segona meitat de la gestació
 - Sospita de dinàmica uterina en gestació a terme o preterme
 - Sospita d'amniorrexia
 - Viabilitat embrionària
 - Benestar fetal
 - Diagnòstic de treball de part. Condicions obstètriques a l'ingrés

- Identificar signes d'alarma ginecològics i fer l'orientació terapèutica. Fer diagnòstic diferencial i orientació terapèutica de:
 - Prurit genital
 - Dolor abdomino-genital
 - Amenorrees i metrorràgies
 - Molèsties mamàries
 - Redactar correctament els informes d'alta en Urgències

Nivell autonomia 2

- Realitzar raspats uterins en avortaments de primer trimestre
- Identificar signes d'alarma en gestants i fer l'orientació terapèutica
- Identificar signes d'alarma ginecològics i fer l'orientació terapèutica

Resident de segon any

Nivell autonomia 1

- Realitzar raspats uterins en avortaments de primer trimestre
- Diagnosticar i tractar l'avortament sèptic
- Diagnosticar i tractar la gestació ectòpica
- Diagnosticar correctament la patologia urgent de la gestació:
 - Amenaça de part preterme i ruptura prematura de membranes
 - Metrorràgia de la segona meitat de la gestació
 - Preeclàmpsia i eclàmpsia
- Identificar altres signes d'alarma en una gestant i orientar-los correctament

Nivell autonomia 2

- Establir el tractament inicial de la patologia urgent durant la gestació.

Resident de tercer any

Nivell autonomia 1

- Supervisió en casos de risc segons protocols (preeclàmpsia, placenta prèvia, APP,...)
- Fer raspats post-part
- Fer interrupcions voluntàries d'embaràs (voluntari)
- Quists d'ovari torsionats, sense altres complicacions quirúrgiques

- Desbridament abscessos mamaris
- Laparotomies i laparoscòpies exploradores

Nivell autonomia 2

- Fer versions externes en fetus en presentació podàlica
- Tractament de gestacions ectòpiques per laparotomia o laparoscòpia

Resident de quart any

Nivell autonomia 1

- Practicar laparoscòpies diagnòstiques
- Indicar i realitzar laparotomies exploradores
- Realitzar la cirurgia d'urgències en annexes amb processos adherencials i infecciosos

Nivell autonomia 2

- Participar en el control i tractament multidisciplinar de gestants en situació de risc vital
- Resoldre gestacions ectòpiques accidentades per laparoscòpia
- Tractar eventracions i dehiscències quirúrgiques